

REGIONŲ APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. kovo 17 d.
Klaipėda

Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimutės Jokubauskaitės, Eglės Kiaurakytės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Romano Klišausko, sekretoriaujant Vidai Rutkauskienei, dalyvaujant pareiškėjo Pagėgių savivaldybės mero Vaido Bendaravičiaus atstovui advokatui Juriui Petreikiui,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo Pagėgių savivaldybės mero Vaido Bendaravičiaus skundą atsakovei Pagėgių savivaldybės tarybai dėl sprendimų panaikinimo.

Teisėjų kolegija
n u s t a t ė :

Pareiškėjas Pagėgių savivaldybės meras Vaidas Bendaravičius (toliau – ir pareiškėjas), kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Pagėgių savivaldybės tarybos (toliau – ir atsakovė, ir Taryba) 2022 m. gegužės 26 d. sprendimą Nr. T-96 „Dėl Pagėgių savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 2 d. sprendimo Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ pakeitimo“ (toliau – ir Sprendimas).

Skunde nurodė, kad Taryba priėmė Sprendimą, kuriuo nusprendė pakeisti Tarybos 2019 m. gegužės 2 d. sprendimo Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ 1 punktą ir nustatė mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičių – 1, vietoj ankstesniu Tarybos 2019 m. gegužės 2 d. sprendimu Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ nustatytą 2 (dviejų). Sprendimo projektas įregistruotas ir Sprendimas priimtas nesant pareiškėjo siūlymo, nors pagal galiojantį teisinį reglamentavimą jis yra privalomas.

Teismo posėdžio metu pareiškėjo atstovas skundo reikalavimus palaiko ir prašo skundą patenkinti visiškai.

Atsakovė Pagėgių savivaldybės taryba atsiliepime į skundą nurodo, jog prašo pareiškėjo skundą išspręsti teismo nuožiūra. Teigia, jog pareiškėjo patirtos bylinėjimosi išlaidos yra nepagrįstos, nes pareiškėjas turėjo teisę pavesti kitam Pagėgių savivaldybės tarnautojui atstovauti jo teisėtus interesus teisme. Pagėgių savivaldybės administracijoje (toliau – ir Administracija) yra įsteigtas Dokumentų valdymo ir teisės skyrius. Minėtame skyriuje iš viso dirba 11 darbuotojų. Viena iš šio skyriaus funkcijų - ieškinių teismams, atsiliepimų į pareikštus ieškinius rengimas. Taip pat Dokumentų valdymo ir teisės skyrius atstovauja Pagėgių savivaldybės Tarybos, Pagėgių

savivaldybės mero, Pagėgių savivaldybės administracijos teises ir teisėtus interesus, ikiteisminėse ginčų institucijose, teisėsaugos institucijoje bei jų priimtų sprendimų vykdymo procese, gina jos teisėtus interesus. Tai yra Pagėgių savivaldybės administracijoje yra įsteigtas skyrius, kurio viena iš funkcijų yra be kita ko ir Pagėgių savivaldybės mero teisėtų interesų atstovavimas teisme, skundų teismams rengimas.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl Tarybos 2022 m. gegužės 26 d. sprendimo Nr. T-96 „Dėl Pagėgių savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 2 d. sprendimo Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ pakeitimo“ teisėtumo ir pagrįstumo.

Nustatyta, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – ir VSI) 16 straipsnio 2 dalies 11 punktu, 18 straipsnio 1 dalimi, 20 straipsnio 2 dalies 7 punktu, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 1 priedu, atsižvelgdama į Pagėgių savivaldybės mero 2019 m. balandžio 24 d. siūlymą, Taryba 2019 m. gegužės 2 d. sprendimu Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ nustatė Pagėgių savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų skaičių – 2.

Sprendimu nustatytas Pagėgių savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų skaičius – 1.

VSI 3 straipsnio 3 dalies 1 punkte įtvirtinta, kad savivaldybės taryba yra savivaldybės atstovaujamoji institucija, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, kuriai vadovauja Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo nustatyta tvarka vienmandatėje rinkimų apygardoje tiesiogiai išrinktas savivaldybės tarybos narys – savivaldybės meras, kuris yra savivaldybės vadovas, vykdamas šiame įstatyme ir kituose įstatymuose nustatytus įgaliojimus. VSI 19 straipsnio 17 dalyje įtvirtinta, kad savivaldybės tarybos posėdžiams, komitetams, merui aptarnauti, taip pat savivaldybės tarybos sprendimų projektams rengti, nagrinėti ir išvadų dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektams rengti mero siūlymu gali būti steigiamas savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatas (toliau – sekretoriatas). Sekretoriato finansinį, ūkinį ir materialinį aptarnavimą atlieka savivaldybės administracija. Savivaldybės taryba nustato atskirą sekretoriato išlaidų šamata. Sekretoriatas gali būti sudaromas iš mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų, karjeros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. Jeigu sekretoriatas nesudaromas, savo įgaliojimų laikui meras gali turėti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų. Mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoju negali būti tos savivaldybės tarybos narys. VSI 20 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinta, kad meras teikia savivaldybės tarybai siūlymus dėl sekretoriato sudarymo ir jo pareigybių skaičiaus nustatymo arba mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo (jeigu sekretoriatas nesudaromas). VSI 20 straipsnio 2 dalies 8 punkte įtvirtinta, kad meras vadovauja sekretoriato darbui (jeigu jis sudaromas), tvirtina sekretoriato nuostatus, Valstybės tarnybos įstatymo ir Darbo kodekso nustatyta tvarka skiria į pareigas ir atleidžia iš jų mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus. VSI 20 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad mero sprendimai įforminami potvarkiais.

Aukščiau nurodytas teisinis reguliavimas patvirtina, jog VSI yra įtvirtinta mero, kaip savivaldybės vadovo, teisė turėti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų, kuri įgyvendinama merui teikiant siūlymus savivaldybės tarybai dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo. Mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai Valstybės tarnybos įstatymo ir Darbo kodekso nustatyta tvarka skiriami į pareigas ir atleidžiami mero sprendimais, kurie įforminami potvarkiais.

VSI 3 straipsnio 9 dalyje apibrėžiama išimtinės savivaldybės tarybos kompetencijos samprata – Konstitucijos ir įstatymų nustatyta kompetencija, kurios negali perimti, kištis į ją, įgyvendinti jokia kita savivaldybės institucija. VSI 16 straipsnio 2 dalyje 11 punkte įtvirtinta, kad išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra sprendimų dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų

pareigybių skaičiaus nustatymo bei savivaldybės tarybos ir mero sekretoriato sudarymo ir jo pareigybių skaičiaus nustatymo priėmimas mero siūlymu. VSI 16 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai priskirtų įgaliojimų savivaldybės taryba negali perduoti jokiai kitai savivaldybės institucijai ar įstaigai.

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja išvadą, kad sprendimai dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo gali būti priimami išimtinai esant mero siūlymui.

Nagrinėjamu atveju matyti, jog Tarybos 2019 m. gegužės 2 d. sprendimas Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“, kuriuo nustatytas Pagėgių savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų skaičius – 2, buvo priimtas, be kita ko, atsižvelgus į Pagėgių savivaldybės mero 2019 m. balandžio 24 d. siūlymą, o Sprendimas – nesant mero siūlymo sumažinti ar panaikinti Tarybos 2019 m. gegužės 2 d. sprendimu Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ nustatytą Pagėgių savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų skaičių.

Atsakovė nepateikė jokių argumentų, kad merui, kaip savivaldybės vadovui, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybės yra nereikalingos (perteklinės), neneigia, jog savivaldybės tarybos posėdžiams, komitetams, merui aptarnauti, taip pat savivaldybės tarybos sprendimų projektams rengti, nagrinėti ir išvadų dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektams rengti mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų funkcijos turi būti vykdomos.

Įvertinus tai, kad ginčo teisinių santykių atsiradimo metu galiojęs teisinis reguliavimas, reglamentuojantis mero, kaip savivaldybės vadovo, įgaliojimus ir jo santykį su kitomis savivaldybės institucijomis, nebuvo pakeistas, darytina išvada, jog Sprendimu nustatydamas mažesnę, nei buvo nustatytas, mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų skaičių, tam nesant mero siūlymo, Taryba veikė *ultra vires* (viršijant įgaliojimus). Tai yra pakankamas pagrindas ginčijamam individualiam administraciniam teisės aktui panaikinti, todėl skundas tenkintinas ir Sprendimas naikintinas.

Pareiškėjas prašo jam iš atsakovės priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, kurį sudaro 2500,00 Eur atstovavimo išlaidų.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 40 straipsnio 1 dalis numato, jog proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Taigi nuostata „kurios naudai priimtas sprendimas“ reiškia, kad bylinėjimosi išlaidos priteisiamos tai šaliai, kuri laimi bylą, t. y. kuriai priimtas teismo baigiamasis aktas yra palankus (patenkinti materialiniai reikalavimai).

ABTĮ 41 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota proceso šalis iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos teismui pateikia prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; prašymus dėl išlaidų atlyginimo teismas išnagrinėja priimdamas sprendimą dėl administracinės bylos. Kadangi skundas patenkintas visiškai, pareiškėjas įgijo teisę į patirtų bei įrodymais pagrįstų išlaidų atlyginimą.

ABTĮ 40 straipsnio 5 dalis numato, jog proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę reikalauti atlyginti jai išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti. Kitų atstovų pagal pavedimą pagalbai apmokėti patirtos išlaidos atlyginamos, jeigu teismas pripažįsta, kad jos buvo būtinos ir pagrįstos ir jos nėra susijusios su teisinių paslaugų teikimu proceso šaliai.

Atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas sprendžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vadovaujantis CPK 98 straipsnio 2 dalimi šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio. Priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalų dydį reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 „Dėl rekomendacijų dėl

civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio patvirtinimo“ patvirtintos Rekomendacijos dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (toliau – ir Rekomendacijos).

Pažymėtina, jog vadovaujantis Rekomendacijų 2 punktu, nustatant priteistino užmokesčio už teikiamas teises paslaugas dydį, rekomenduojama atsižvelgti į šiuos kriterijus: bylos sudėtingumą, teisinių paslaugų kompleksiskumą, specialių žinių reikalingumą, ankstesnį (pakartotinį) dalyvavimą toje byloje, būtinybę išvykti į kitą vietovę, negu registruota advokato darbo vieta, ginčo sumos dydį, teisinių paslaugų teikimo pastovumą ir pobūdį, sprendžiamų teisinių klausimų naujumą, šalių elgesį proceso metu, advokato darbo laiko sąnaudas, kitas svarbias aplinkybes. Visumos kriterijų buvimas leidžia teigti, kad administracinę bylą nagrinėjantis teismas kiekvienu konkrečiu atveju turi įvertinti šių kriterijų visumą bei spręsti, ar yra pagrindas iš bylą pralaimėjusios šalies priteisti bylinėjimosi išlaidas ir kokio dydžio išlaidos turėtų būti priteisiamos (žr. pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gegužės 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A858-215/2013, 2018 m. balandžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-234-822/2018 ir kt.).

Sprendžiant klausimą dėl konkretaus bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dydžio, ABTĮ 40–41 straipsnių nuostatų prasme, priteistinos tik tiesiogiai su teismo procesu susijusios, būtinos, pagrįstos ir suinteresuotos šalies realiai turėtos bylinėjimosi išlaidos (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. rugpjūčio 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS¹⁴⁶-460/2009; 2012 m. sausio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁶³-49/2012). Šiuo aspektu taip pat pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nuosekliai laikosi pozicijos, jog sprendžiant, ar prašomos atlyginti išlaidos buvo būtinos, taip pat turi būti atsižvelgiama į tai, ar proceso šalys savo procesinėmis teisėmis naudojos sąžiningai, ar proceso šalies išlaidavimas nebuvo perteklinis (pvz., 2013 m. gegužės 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁵-201/2013; 2013 m. liepos 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁵⁸-211/2013; 2013 m. spalio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁴³⁸-726/2013; 2015 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-816-438/2015 ir kt.).

Pareiškėjas patirtas atstovavimo išlaidas grindžia 2022 m. birželio 10 d. sąskaita už suteiktas teises paslaugas ir 2022 m. rugsėjo 16 d. mokėjimo nurodymu, kuris patvirtina, kad 2500,00 Eur mokėjo – Pagėgių savivaldybės administracija.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas į teismą kreipėsi gindamas išimtinai savo, kaip mero, teises ir teisėtus interesus. 2022 m. rugsėjo 16 d. mokėjimo nurodymas patvirtina, kad pareiškėjas atstovavimo išlaidų nepatyrė. Prašymas pareiškėjui iš atsakovės priteisti atstovavimo išlaidų atlyginimą netenkintinas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 86-87 straipsniais, 88 straipsnio 2 punktu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Skundą patenkinti visiškai.

Pagėgių savivaldybės tarybos 2022 m. gegužės 26 d. sprendimą Nr. T-96 „Dėl Pagėgių savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 2 d. sprendimo Nr. T-68 „Dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ pakeitimo“ panaikinti.

Prašymo dėl bylinėjimo išlaidų atlyginimo priteisimo netenkinti

Sprendimas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant per Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmus.

Teisėjai

Laimutė Jokubauskaitė

Eglė Kiaurakytė

Romanas Klišauskas